

Läsnyckel

Handbollstjejerna del 3: På läger utan laget

Av: Dorte Lilmose

Ill.: Bodil Bang Heinemeier

Den tredje boken i serien om de åtta handbollstjejerna. Den här gången ska Freja åka på läger – utan sina handbollskompisar. Men vad händer om hon inte alls trivs? Och framförallt, vad händer om hon trivs alldeles för bra?

Innan du läser

Titta på omslaget. Försök beskriva vad bilden föreställer. Vart tror du tjejen på framsidan är på väg? Vad tror du hon tänker på? Vilken musik tror du hon lyssnar på? Hur ser man att boken är en del av en serie?

Vänd på boken och läs baksidestexten. På vilket sätt tänker du att Frejas liv kommer förändras? Varför tror du att hon låtit bli att svara?

Om du öppnar boken ser du de åtta handbollstjejerna. Titta på bilden, hur tror du att tjejerna är? Vilka olika personligheter tänker du att de har? Har du läst om handbollstjejerna förut? Berätta i så fall gärna vad du vet om personerna redan.

Medan du läser

Lögner

Varför vill inte Freja att de ska prata om hennes hand med andra? Har du själv någonting som du inte gillar att prata med andra om? (Du behöver inte berätta det högt). Varför vill du inte att någon ska veta om det? Tänk efter.

Tror du verkligen att Frejas föräldrar sagt att hon MÅSTE åka på lägret? Räknas det som att ljuga om man väljer att inte berätta något? Var går gränsen för när något är en lögn? Tycker du det finns tillfällen där det är okej att ljuga, kanske till och med bra? När är det inte okej att ljuga tänker du?

Packa väskan

Vilka är de viktigaste sakerna att ha med sig när man ska vara borta en vecka? Skriv en lista med max fem grejer som du absolut inte hade kunnat resa utan.

Hur många gånger om dagen chattar du med dina kompisar? Finns det någon gång du känner dig stressad av att få meddelanden? Vad skulle du ha gjort om du varit utan telefon/dator/internet i en vecka?

Panda blir sur när det blir oavgjort. Hur brukar du reagera när du blir besviken? Tycker du Panda har rätt att bli sur på laget? Vad är det Julia planerar att dela ut tror du?

Hjärnfrys

Stämmer det att man inte kan nynna om man håller för näsan? Testa!

Julia kan både prata och sjunga baklänges, kan du göra det utan att ha det nedskrivet i förväg?

I ett kompisgäng kan man ha olika roller. I filmer visas dessa roller ofta väldigt tydligt: man kan lätt se vem som är ledaren, den roliga, den dumma, den smarta osv. I verkligheten är det inte lika självklart. Vilken roll tänker du att Freja har bland sina kompisar? Vilka är det som pratar mest och tar mest plats? Tror du Freja trivs med sin roll?

En svart bil

Varför tror du Freja blir irriterad på sina föräldrar när de frågar om matchen?

Freja blir nervös trots att hon ser fram emot lägret. Hon blir så nervös att hon inte ens kan känna hur roligt det ska bli. Varför blir man det tror du? Vilka grejer gör dig nervös? Hur brukar du hantera det?

Vad tror du Frejas mamma brukar säga för pinsamma saker som gör att Freja hoppas att hon inte ska prata. Vad för pinsamma grejer brukar dina föräldrar eller syskon göra?

Vad menar Oskars pappa när han säger att det är skillnad på killar och tjejer? Tycker du det stämmer?

Varför blir Freja alldeles varm i magen?

Tumme

Freja blir mer och mer nervös, på vilket sätt märker man det i texten? Hur tror du "Tumme" känner inför lägret? Varför vill inte Freja vara i samma lag som Oskar? Vad menar Freja med att det blinkar mörkrött i hennes hjärna?

Ofta kan det vara effektivt att använda "bilder" för att beskriva känslor. Exempelvis säger man: få sitt "hjärta krossat" eller att man "kokar av ilska". Försök komma på några olika bildliga beskrivningar av känslor. Rita gärna en bild till – hur skulle det se ut om någon faktiskt kokade av ilska?

Satina

På hemsidan står det att lägret är till för att ta reda på vem du är och få ett bättre självförtroende. Varför tror du Frejas föräldrar ville att hon skulle åka dit? Varför vill Oskar komma hemifrån tror du?

”Det flimrar framför ögonen. Jag känner en smak av rost. Allt blir svart.” Hur känner du när du läser de här meningarna? Vad är det Freja beskriver? Har du svimmat någon gång? Hur kändes det? Varför tror du att författaren valt att skriva det på det viset istället för att bara skriva ”Freja svimmade.”? Varför tror du Freja svimmar när hon får syn på ärret?

Kyckling i curry

Vad innebär det att ha diabetes? Varför får man det?

Freja är orolig över sitt eksem igen. Varför tror du det är så viktigt för henne att dölja det?

Det tar en liten stund innan Freja förstår att de vill att hon ska fortsätta berätta, varför tror du att det är så? Finns det några för- och nackdelar med att vara en person som pratar mycket/pratar lite?

Sång

Vad hade du gjort om en vuxen bett dig sjunga inför alla? Tycker du det är okej av Ludvig att be om det?

Varför bränner de pappren med allt det dåliga tänker du? På vilket sätt tror du det kan hjälpa vissa?

Tänker du att det finns någon bakomliggande anledning till att man träffar olika personer? Finns det något sådant som ödet eller skapar man sammanhang i efterhand? Fundera över om det finns tillfällen i ditt liv där det känns som det var menat att det skulle bli på ett visst sätt.

Tankar

Vad är det som gör att Oskar blir röd i ansiktet?

Hur föreställer du dig meditation? Freja upplever att hon minns en massa när hon mediterar. Tror du att meditation kan hjälpa en minnas? Freja ”gråter inuti” när hon tänker på att lägret ska ta slut. Vad menar hon med det? Hur känns det att gråta inombords?

Varför tror du att är det jobbigt att ta farväl fast man vet att man kan skriva till varandra och prata i telefon? Hur tror du ett farväl kändes förr, vad tänkte man, när man inte hade möjlighet att skicka ett sms eller följa varandra på nätet?

Presenter

Hur kan Frida märka så tydligt att Bibbi är sur trots att hon skriver en smiley? Vad finns det för små tecken på att någon är sur fast de inte sagt något? Varför tror du Bibbi är sur på Freja? Hur föreställer du dig att det känns att vara ”inpackad i vit plast”. Vilken känsla beskriver det? Är det okej att ignorera någon utan att förklara varför man är sur? Hur brukar du göra om du blir sur på någon?

Persiko-tjej

Varför blir Freja ledsen? Vad menar Julias mamma med kokosnöt-tjejer och persiko-tjejer? Tycker du det är en bra liknelse? Varför föreställer Freja sig att hon är persikan och Bibbi kokosnöten?

Vad är det som gör att Bibbi plötsligt pratar med Freja igen tror du? Bibbi och Freja blir sams utan att säga förlåt eller att prata. Behöver man alltid prata för att bli sams tycker du? På vilka andra sätt kan man bli vänner efter ett bråk?

Efter läsningen

Välj ut tre nyckelord som du tycker sammanfattar boken (inte vad du tyckte om boken).

Var personerna i boken som du tänkte att de skulle vara?

Har du någon favoritperson i boken? Fanns det någon du inte tyckte om, varför i så fall?

*

Första kapitlet är nästan bara dialog. Varje replik markeras av ett talstreck. Hur ser ett vanligt samtal ut med dina kompisar? Försök skriva ner en vardaglig dialog i grupp.

Går det att skriva precis som ni pratar? På vilka sätt skiljer sig er skrivna dialog från när ni pratar på riktigt?

Välj en valfri sms- eller messenger-konversation. Hur skriver du där? Skriver du på olika sätt till olika personer?

*

Eftersom det första kapitlet består av mycket tal gör den sig bra som serie! Gör samtalet till pratbubblor och dela upp händelseförloppet i olika rutor. Använd dig av den information du får i texten, för att bygga upp omgivningen och miljön. Det går precis lika bra att rita streckgubbar som detaljerade illustrationer – men kom ihåg att du ska försöka fånga stämningen i boken.

*

Gör en pjäs av boken! Dialogen blir era repliker, bestäm vem som ska vara vem och läs högt! En person kan vara mer än en roll.

Det blir ganska lätt att se vilka det är som pratar mest i boken. Finns det någon som inte pratar alls? Vad tror du de personerna hade sagt om de hade fått lov att prata?

*

Det finns fullt av roliga lekar och övningar i handbollstjejerna, testa i klassen!

Boll-leken från kapitlet "Satina"

Ställ er i en ring och kasta bollen mellan er. Varje gång du får bollen ska du berätta något om dig själv för klassen. Leken kan varieras. Exempelvis kan också göra boll-leken till en minneslek där varje person som fått bollen ska upprepa vad de föregående boll-hållarna sagt, den som glömmer åker antingen ut eller stannar kvar men leken börjar om.

Rygg mot rygg

Stå rygg mot rygg med bollen emellan. Utan att använda händerna ska ni flytta bollen dit läraren säger till er. De som tappar bollen åker ut, men får stanna kvar för att träna till nästa omgång. Sista paret vinner!

Charader i grupp

Till skillnad från klassiska charader där man använder gester för att visa sitt hemliga ord så ska man i grupp göra sig till ordet man fått. Får man exempelvis skepp så ska hela gruppen ställa sig så de bildar ett skepp.

*

Hur skulle det låtit om det gjorts ett radioreportage om tjejernas match? Gör ett radioprogram med matchreferat, tränarkommentarer och spelarintervjuer! Lyssna först på lite reportage så du vet hur det brukar låta, förbered bra journalistfrågor och intervjusvar som du tänker dig att någon/några av tjejerna skulle svarat.

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!